

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ НА РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГАЛУЗІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

©2021 КУЧЕР М. М., ЛЕВЧЕНКО Г. П.

УДК 338.45:640.43
JEL Classification: D810

Кучер М. М., Левченко Г. П.

Системний підхід до оцінки зовнішніх чинників впливу на ресурсний потенціал галузі ресторанного господарства

Однією із визначальних галузевих особливостей ресторанного бізнесу як складової національного господарства є підвищена чутливість до змін економічної кон'юнктури, зовнішнього середовища й умов функціонування. Урахування абсолютної більшості чинників впливу в процесі формування ресурсного потенціалу є априорі неможливим, тому необхідним є визначення сукупності тих, які чинять прямий або опосередкований вплив на ресторанний бізнес і ресурсний потенціал зокрема, а також формування системи їх комплексного оцінювання. Метою статті є оцінювання впливу чинників на ресурсний потенціал підприємств галузі ресторанного господарства. Здійснено аналіз макросередовища як зовнішніх чинників опосередкованого впливу за показниками: ВВП, обсяг інвестицій, індекс споживчих цін, доходи населення. Встановлено дуалістичний характер впливу зовнішніх чинників опосередкованого впливу, які можуть бути як можливостями, так і загрозами для підприємств ресторанного господарства за певними критеріями зовнішньоекономічних обставин. Проведено всебічний аналіз мезосередовища з позиції розподілу чинників впливу на ринкову (кількість суб'єктів господарювання ресторанного господарства; обсяги виробленої та реалізованої продукції; індекси цін на товари та послуги) та ресурсну (фінансові результати галузі ресторанного господарства та сфери послуг; обсяг і структура інвестицій в цю сферу; зайнятість і витрати на працю; обсяги застосування інформаційних технологій) групи. Встановлено наявність і приховані джерела за типами ресурсів. Здійснено синтез напрямів впливу зовнішніх чинників на діяльність підприємств ресторанного бізнесу на основі симбіозу методів PEST-аналізу, SWOT-аналізу, PESTEL-аналізу. Побудовано сукупність напрямів оцінки впливу чинників на формування ресурсного потенціалу підприємства, що передбачає застосування розподільного критерію за напрямом оцінювання зовнішніх чинників опосередкованого впливу. Запропоновано як розподільний критерій загальноекономічний індикатор (ВВП), діапазон значень якого свідчатиме про перехід того чи іншого показника у площину «загрози» або «можливості».

Ключові слова: ресурси, потенціал, чинник впливу, ресторанне господарство, аналіз, оцінювання.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-143-148>

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 11.

Кучер Маргарита Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, регіональних студій та туризму, Університет митної справи та фінансів (вул. Володимира Вернадського, 2/4, Дніпро, 49000, Україна)

E-mail: kaf_mev@ukr.net

Левченко Ганна Петрівна – здобувач, Університет митної справи та фінансів (вул. Володимира Вернадського, 2/4, Дніпро, 49000, Україна)

UDC 338.45:640.43
JEL Classification: D810

Kucher M. M., Levchenko H. P. Systemic Approach to Evaluating External Factors Influencing the Resource Potential of the Catering Industry

One of the defining sectoral features of the catering business as a component of a national economy is its increased sensitivity to changes occurring in the economic situation, environment and business practices. It is a priori impossible to take into account the absolute majority of factors influencing the process of resource potential formation, so it is necessary to determine the set of those factors that have a direct or indirect impact on the catering business in general and resource potential in particular, as well as on the formation of their comprehensive evaluation system. The article is aimed at evaluating the impact of these factors on the resource potential of enterprises in the catering industry. The macroenvironment is analyzed as a set of external factors of indirect impact by the following indices: GDP, investment, consumer price index, household income. The dualistic nature of the impact made by external factors of indirect impact is established, whereas these factors can be both opportunities and threats to the catering industry depending on certain criteria of the international economic situation. A comprehensive analysis of the meso environment from the standpoint of dividing impact factors in two groups: the market group (number of business entities in catering industry; gross output and volume of sales of goods; price indices for goods and services) and resource group (financial results of the catering industry and services; investment volume and structure in this area; employment and labor costs; information technologies usage). The presence and hidden sources by types of resources are established. Synthesis of the impact areas of external factors on the activity of catering business entities is made based on a symbiosis of the following methods: PEST-analysis, SWOT-analysis, PESTEL-analysis. A set of evaluation areas of factors influencing the formation of the resource potential of an enterprise is created, providing for the application of the distribution criterion depending on the area of evaluating external factors of indirect impact. The general economic indicator (GDP) is suggested to be used as a distribution criterion, whose range of values will indicate the transition of a particular index to the plane of «threat» or «opportunity».

Keywords: analysis, catering business, evaluation, impact factor, potential, resources.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 11.

Kucher Margarita M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economic Relations, Regional Studios and Tourism, University of Customs and Finance (2/4 Volodymyr Vernadsky Str., Dnipro, 49000, Ukraine)

E-mail: kaf_mev@ukr.net

Levchenko Hanna P. – Applicant, University of Customs and Finance (2/4 Volodymyr Vernadsky Str., Dnipro, 49000, Ukraine)

Вступ. Генерація ресурсів, які підприємство залучає до свого потенціалу, відбувається на всіх рівнях оточення суб'єкта господарювання. Особливим завданням для формування ресурсного потенціалу при цьому стає визначення не тільки наявних, а й потенційних ресурсів. Враховуючи диференційований вплив множини чинників, їх доцільно систематизувати за напрямками оцінювання та розглядати як окремо, так і у взаємозв'язку. Тому, в першу чергу, доцільно дослідити стан галузі ресторанного господарства в цілому, проаналізувати основні показники функціонування суб'єктів господарювання з позиції прямого зовнішнього впливу. У науковій літературі більшості науковців [1–6] є прихильниками їх традиційного поділу на внутрішні й зовнішні. Незважаючи на однотайність типу розподілу, внутрішнє наповнення кожної групи є різним від узагальнено функціональних напрямів до розгалужених класифікацій.

У результаті узагальнення чинників впливу на формування потенціалу підприємства встановлено спільні типові чинники, які виділяються більшістю та є очевидними. Серед зовнішніх чинників це: економічні, соціальні, політичні, юридичні, ресурсні. Серед типових чинників внутрішнього спрямування науковці виділяють: виробничі, інноваційні, інвестиційні, організаційно-управлінські, технічні, ресурсні. Поряд із типовими чинниками, які зустрічаються у переважній більшості праць, серед зовнішніх чинників можна виділити низку специфічних, а саме: ризикові, сировинні, іміджеві чинники. Примітним у процесі дослідження стало й те, що нетипові чинники в межах внутрішнього спрямування чітко не виокремлено у науковій літературі. Це пояснюється тим, що формування потенціалу відбувається в суворій залежності від галузевої належності суб'єктів господарювання.

Важливою особливістю результатів узагальнення чинників, на наш погляд, є дублювання деяких із них за зовнішнім і внутрішнім спрямуванням, а саме ресурсних. Така ситуація обумовлена джерелами походження ресурсів на підприємстві та напрямками їх інтеграції в ресурсний потенціал. Тому для визначення та оцінки впливу чинників саме на ресурсний потенціал доцільно диференціювати такі чинники на зовнішні опосередкованого (макрорівень) та прямого (мезорівень) впливу. Згідно із цим розподілом здійснено аналіз сукупності чинників у цій роботі.

Метою цієї статті є оцінювання впливу чинників на ресурсний потенціал підприємств галузі ресторанного господарства.

Для вирішення поставленої мети проаналізовано основні тенденції кожної групи чинників, встановлено їх взаємозв'язок, визначено типологію за напрямками впливу та формами прояву, обґрунтовано теоретико-методичний інструментарій інтерпретації результатів аналізу у вигляді комплексної оцінки їх впливу. Під час дослідження застосовувались методи синтезу, аналізу, графічної побудови SWOT-аналізу, PEST-аналізу, наукової абстракції, узагальнення, групування, систематизації.

Виклад основного матеріалу. На основі узагальнення наявних статистичних даних із офіційних джерел [7; 8] до аналізу включено загальні макроекономічні показники (макрорівень) і галузеві показники (мезорівень).

Аналіз тенденцій макропоказників за 2016–2020 рр. виявив, що валовий внутрішній продукт та доходи населення мають стійку тенденцію до зростання протягом всього аналітичного періоду. При чому темпи зростання ВВП у 2019 р. дещо сповільнюються, однак позитивна тенденція відновлюється у 2020 р. Динаміка доходів населення має повільнішу динаміку зростання та демонструє скорочення темпів зростання з 2019 р. Такі тенденції пов'язані, в першу чергу, зі зростанням заробітної плати, а сповільнення доходів населення обумовлено щорічним зростанням індексу цін.

Суттєвим явищем у розподілі основних макроекономічних показників є сполучення притоку прямих інвестицій та сукупних грошових переказів в Україну. Більшість аналітичних періодів інтенсивність фактичних грошових надходжень є вищою за прямі інвестиції. Виключенням з цієї ситуації є 2019 р., який демонструє домінування притоку прямих інвестицій, а в подальшому тенденція переважання переказів відновлюється. У підтвердження цієї ситуації слід зазначити, що в період 2016–2020 рр. в Україну надійшло грошових переказів на 49,5 % більше, ніж прямих інвестицій.

За даними Національного банку України [8], понад 70 % в структурі грошових переказів становить заробітна плата, нарахована за кордоном. Тобто, незважаючи на позитивні тенденції зростання вітчизняного рівня середньої заробітної плати, динаміка відтоку населення з метою закордонного працевлаштування зберігається.

Для об'єктивності результатів дослідження здійснено всебічний аналіз мезосередовища з позиції розподілу чинників впливу на ринкову (кількість суб'єктів господарювання ресторанного господарства; обсяги виробленої та реалізованої продукції; індекси цін на товари та послуги) та ресурсну (фінансові результати галузі ресторанного господарства та сфери послуг; обсяг та структура інвестицій в цю сферу; зайнятість та витрати на працю; обсяги застосування інформаційних технологій) групи.

Таким чином, загальна кількість активних підприємств галузі ресторанного й готельного господарства демонструє стійку тенденцію до зростання. За весь аналітичний період 2016–2020 рр. приріст суб'єктів господарювання в цьому напрямі склав 6,5 %, при цьому загальний приріст чисельності активних підприємств також є суттєвим, а саме 15,5 %. Найбільш індикативними є зниження питомої ваги активних підприємств галузі серед загальної чисельності з 12 % до 11,7 %, а також фактичне зменшення їх кількості понад 2 % у зазначеному періоді. Це є прямим відображенням дестабілізаційних процесів, які відбулися у світовій та вітчизняній економічних системах й відповідними регуляторними заходами запобігання пандемії, що підтверджує чутливість та індикативність галузі ресторанного господарства до змін макроекономічних процесів.

У структурі кількості підприємств простежується домінування діяльності ресторанів та надання послуг мобільного харчування (понад 70 %). Ця група зберігає лідируючі позиції саме за рахунок суміжності категорій.

Обсяг реалізації галузі зростає щорічно, а отже, сам собою не залежить від загальних тенденцій економічної ситуації. Враховуючи нерівномірність структури напрямів

діяльності підприємств ресторанного господарства, логічним є припущення, що обсяг реалізації збільшується не у зв'язку із попитом на послуги, а у зв'язку зі зростанням їх ціни.

Слід зазначити глобальне зниження індексів цін майже за всіма споживчими групами. Індекс цін на послуги ресторанно-готельної діяльності скоротився понад 6 % за весь аналітичний період. Найвищий показник спостерігається у 2017 р., після чого відбувалося стійке зниження в межах 3–4 %. Така ситуація може свідчити про посилення конкуренції в межах галузі та домінування методів цінової боротьби серед учасників.

У структурі витрат ресторанного господарства переважають матеріальні витрати (понад 50 %). Це підтверджує, що виробнича складова є дуже вагомою в тріаді напрямів ресторанного бізнесу. Загалом витрати на здійснення власної діяльності підприємств ресторанного бізнесу зросли майже на 140 %, що відповідно спонукає підприємства до реорганізації й оптимізації своєї діяльності, враховуючи відносно стабільну цінову політику галузі, яка відбивається в динаміці індексу споживчих цін. Для того щоб залишатися конкурентоспроможними за ціновим фактором, підприємства ресторанного бізнесу повинні вишукувати внутрішні резерви, в тому числі через формування ринкового потенціалу.

Зважаючи на темпи зростання зайнятих працівників у сфері ресторанного господарства, спостерігаються такі тенденції:

- найбільше скорочення зайнятості відбулося за напрямками обслуговування напоями та постачан-

ня готових страв, які безпосередньо пов'язані зі святковою активністю та масовими заходами;

- за напрямом діяльності з організації мобільного харчування спостерігається незначне зростання на 3,3 %, що може бути викликано перерозподілом функціональних обов'язків всередині підприємств, у зв'язку із переформатуванням режиму роботи закладів громадського харчування тощо.

Слід зазначити, що у 2020 р. фінансове сальдо зазначеної галузі є від'ємним і становить 5004,6 млн грн на протигагу показнику 2019 р., який становив +4648 млн грн. 2020 р. став збитковим із суттєвим падінням рентабельності як операційної, так і загальної для підприємств ресторанного господарства.

Аналіз динаміки та структури джерел фінансування інвестицій у галузь ресторанного господарства виявив суттєве скорочення всього обсягу інвестиційних потоків на 41,6 %. При цьому основними джерелами фінансування в період 2019–2020 рр. були власні кошти підприємств і кредити банків.

На основі проведеного аналізу чинників опосередкованого впливу встановлено можливий характер впливу кожного з них (табл. 1). Аналіз зовнішніх чинників прямого впливу дозволив встановити наявні та приховані джерела за типами ресурсів (табл. 2).

Відповідно до сутності та спрямування зовнішніх чинників опосередкованого впливу, кожен із них може виступати або можливістю для підприємства або загрозою за певними критеріями зовнішньоекономічних обставин.

Таблиця 1

Узагальнена оцінка непрямого впливу зовнішніх чинників на ресурсний потенціал підприємств ресторанного господарства

Показник	Ресурс	Характер впливу		Сучасний стан
		можливості	загрози	
ВВП	Економічні, організаційні	Створення сприятливих умов розвитку всіх галузей національного господарства, позитивних ресурсопотоків	Скорочення обсягів функціонування національної економіки, обмеження ресурсопотоків, перерозподіл фінансування серед галузей	Зростання за сповільненими темпами
Доходи населення	Фінансові	Підвищення купівельної спроможності, добробуту населення, покращення соціально-психологічних настроїв у суспільстві	Скорочення платоспроможності населення, формування тенденцій ощадливості в суспільстві, стимулювання падіння потенційного попиту	
Індекс споживчих цін			Зростання доходів від реалізації, розширення інструментів нецінової конкуренції	Підвищення витрат на сировину та матеріали підприємств ресторанного господарства, обмеження інструментів цінової конкуренції, зниження потенційного попиту
Прямі інвестиції	Інвестиційні	Залучення додаткового зовнішнього фінансування, покращення інноваційно-технологічної забезпеченості галузі, фінансова захищеність	Обмеження зовнішніх джерел фінансування, підвищення вартості фінансових ресурсів, відсутність резервів зростання та розвитку	Нестійкий потік із тенденцією до скорочення
Зайнятість населення	Кадрові, фінансові	Підвищення добробуту населення, зростання потенційного попиту, кадрова забезпеченість	Скорочення потенційного попиту, відтік робочої сили, загострення цінової конкуренції всередині галузі	Стійка тенденція з незначними коливаннями

Джерело: складено автором

Таблиця 2

Узагальнена оцінка прямого впливу зовнішніх чинників на ресурсний потенціал підприємств ресторанного господарства

Показник	Сучасний стан	Форми прояву	Тип ресурсів	
			наявний	прихований
<i>Ринкові чинники</i>				
Кількість підприємств галузі	Варіювання із тенденцією до зменшення питомої ваги активних підприємств	Перерозподіл напрямів діяльності та вивільнення ресурсів всередині галузі	економічні	організаційні
Терито-ріальний розподіл	Непропорційний	Рівень платоспроможності населення, конкуренції, обмеженість потенційного попиту та цінового діапазону		
Обсяг реалізації продукції галузі	Уповільнення зростання з тенденцією до скорочення	Стабілізація попиту на ресторанный послуги, грошових потоків галузі. Зростання потреби в інструментах нецінової конкуренції	фінансові	економічні
Індекс споживчих цін ресторанных послуг	Зниження	Зростання потенційного попиту та обсягів реалізації	фінансові	організаційні (конкурентні)
<i>Ресурсні чинники</i>				
Витрати за економічними елементами	Зростання із тенденцією до перерозподілу структури	Акумуляування витрат на виробництво послуг всередині галузі. Диференціація діяльності, розгалуження ресторанных послуг	виробничі, матеріальні	кадрові
Інноваційно-інформаційні технології в послугах	Стойка тенденція до зростання	Наявність в галузі новітніх технологій, активна інформатизація сфери ресторанных послуг, загострення нецінової конкуренції	інноваційні, інформаційні, технологічні	організаційні (конкурентні)
Зайнятість населення	Помірне зростання з тенденцією до скорочення	Перерозподіл трудових ресурсів та типу праці всередині галузі	кадрові	організаційні
Структура витрат на працю	Нерівномірна (з тенденцією до зростання зайнятості за напрямками мобільного харчування)			
Фінансові показники	Стойка тенденція за середньозваженим рівнем із різким зниженням рентабельності до зростання питомої ваги збиткових підприємств	Обмеження діяльності сфери ресторанных послуг за прямою залежністю від дестабілізуючих чинників. Різне зростання рівня збитковості підприємств ресторанного господарства	фінансові	фінансово-кредитні, запозичені
Інвестиції за джерелами надходження	Домінування власних коштів в структурі інвестиційних потоків	Обмеженість зовнішніх джерел фінансування галузі, низька інвестиційна привабливість	інвестиційні	фінансові

Джерело: складено автором

У галузі ресторанного господарства наявна така різноспрямована сукупність ресурсів, як: економічні, фінансові, виробничі, матеріальні, кадрові, інформаційні, інноваційні, інвестиційні. Трохи меншою є група прихованих ресурсів, які також можуть бути мобілізовані та залучені за потреби до формування ресурсного потенціалу підприємств ресторанного бізнесу, а саме: організаційні (конкурентні), економічні, кадрові, фінансово-кредитні.

Таким чином, постає питання синтезу зазначених напрямів аналізу зовнішнього середовища з метою формування комплексного висновку щодо передумов створення ресурсного потенціалу на підприємствах ресторанного бізнесу.

Для вирішення поставленого завдання вважаємо за доцільне звернутися до все існуючих інструментів оцінки зовнішнього середовища, які широко представлені в науко-

вій літературі [9–11], а саме: PEST-аналіз, PESTEL-аналіз та SWOT-аналіз.

Детальне вивчення методичних інструментів процедур не дозволяє застосувати їх в первісному вигляді з таких причин:

- 1) PEST-аналіз містить регламентовані складові оцінки зовнішнього середовища, серед яких соціальні та політичні, а також є описово-узагальненим забором диференціації зовнішнього середовища, що не збігається із авторським баченням визначення чинників впливу на ресторанне господарство;
- 2) аналогічні дискусії виникають в ситуації із PESTEL-аналізом, який передбачає визначення таких напрямів оцінювання: політичний, економічний, соціальний, екологічний, законодавчий;
- 3) SWAT-аналіз має на меті сполучення фіксованих напрямів, які частково збігаються із визначеними типами впливу (можливості й загрози), але має на меті встановлення певної ситуативної стратегії, що не може бути повною мірою інтерпретовано до цілей формування та використання ресурсного потенціалу.

Незважаючи на суперечності, окремі елементи та принципи здійснення кожного із аналітичних підходів можливі для застосування частково, а саме: деталізований підхід структурування PEST-аналізу; необхідність урахування глобально політичних і законодавчих чинників PESTEL-аналізу; розподіл зовнішнього середовища за можливостями та загрозами відповідно до методології SWOT-аналізу й подальшого їх зіставлення із внутрішніми компонентами (сильними та слабкими сторонами).

Грунтуючись на принципах застосування теорії хаосу та порядку до визначення чинників впливу на діяльність суб'єктів господарювання ресторанного бізнесу, вважаємо за можливе синтезувати окремі зазначені положення в єдиний підхід до оцінювання впливу чинників зовнішнього середовища. Тобто політичні, законодавчі, екологічні та частково соціальні чинники будуть віднесені до таких, на які підприємство не може відреагувати внаслідок їх статичної наявності в світовому оточенні, а отже, вважатимуться такими, що здійснюють комплексний вплив на саму фрактальну сукупність чинників.

Тому оцінка здійснюватиметься безпосередньо за чинниками зовнішнього прямого й опосередкованого спрямування. При цьому зберігатиметься внутрішній чіткий розподіл груп чинників згідно з принципами PEST-аналізу із збереженням розподілу напрямку непрямого впливу на можливості й загрози згідно з методологією SWAT-аналізу. У загальному вигляді порядок оцінювання чинників зовнішнього середовища матиме такий вигляд (рис. 1).

Відповідно до представленої методології формування об'єктивних висновків щодо ресурсного потенціалу здійснюється на основі синтезу оцінок чинників внутрішнього та зовнішнього спрямування. Під час оцінювання зовнішніх чинників опосередкованого впливу необхідно враховувати їх подвійний характер, а саме трансформацію від можливостей до загроз і навпаки. Тобто ця трансформація відбувається під дією певних загальноекономічних обставин, які формуються під впливом глобальних соціально-

економічних, політичних, законодавчих та еволюційних процесів.

Для встановлення критерію чіткого розподілу пропонується встановити загальноекономічний індикатор, діапазон значень якого свідчатиме про перехід того чи іншого показника у площину «загрози» або «можливості». Враховуючи економічну сутність, комплексність визначення, а також причинно-наслідковий зв'язок в системі макропоказників, у якості такого індикатора пропонується ВВП.

Саме його коливання відображають етапи розвитку національної економіки, синтезують економічні результати більшості галузей національного господарства. Тобто мінімізація відхилень фактичного або планового значення показника ВВП від середніх значень за визначений період свідчатиме, що макроекономічні чинники опосередкованого впливу знаходяться у площині «можливості» та створюють сприятливий фон для формування ресурсного потенціалу підприємств ресторанного бізнесу.

Висновки. Таким чином, проведено оцінювання впливу чинників на ресурсний потенціал підприємств галузі ресторанного господарства. Подальшими напрямками дослідження стають питання аналізу макrorівня функціонування галузі, а саме: встановлення спектра застосовуваних ресурсів підприємствами ресторанного бізнесу; оцінювання наявного ресурсного потенціалу, слабких і сильних сторін суб'єктів господарювання; визначення наявних інструментів формування та використання потенціалу серед досліджуваних підприємств на основі запропонованого підходу оцінювання чинників впливу на ресурсний потенціал галузі ресторанного господарства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Збродська О. В. Чинники використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств на радіаційно забруднених територіях. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2011. Вип. 557–558. С. 116–123.
2. Чубка О. М., Рудницька О. М. Класифікація та вплив чинників на ефективність функціонування оборотного капіталу машинобудівних підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Логістика*. 2010. № 669. С. 158–166.
3. Маслак О. І., Квятковська Л. А., Безручко О. О. Особливості формування економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 9. С. 36–46.
4. Ареф'єва О. В., Харчук Т. В. Економічні засади формування потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 7. С. 71–76.
5. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Київ: Вид-во ЦНЛ, 2005. 352 с.
6. Чирва О. Г. Умови та чинники стратегічного управління ресурсним потенціалом сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2016. № 6. URL: <http://www.economy.ua/ua/?op=1&z=5022>
7. Економічна статистика. Національні розрахунки // Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

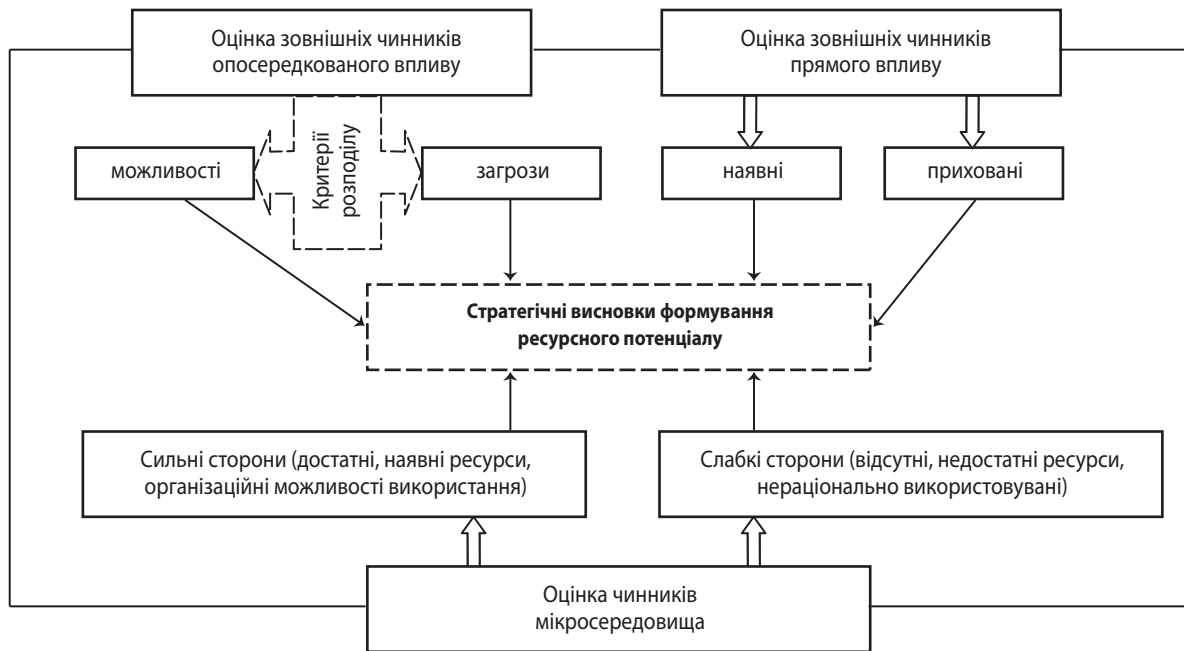

Рис. 1. Сукупність розподілу напрямів оцінки впливу чинників на формування ресурсного потенціалу підприємства

Джерело: сформовано автором

8. Статистика зовнішнього сектору України // Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external/data-sector-external#3>

9. Черкас Д. М. PEST- і SWOT-аналіз діяльності промислових підприємств України (на прикладі машинобудування). *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2017. Т. 22. Вип. 3. С. 103–106.

10. Сафонов Ю. М. Методологія застосування SWOT- та PEST-аналізу для оцінки конкурентоспроможності менеджменту на прикладі морегосподарського комплексу України. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2020. Т. 20. Вип. 3. С. 36–47.

11. Данкевич В. Є. SWOT- та PESTEL-аналіз сучасного стану земельних відносин в Україні. *Економіка АПК*. 2018. № 7. С. 93–103.

REFERENCES

Arefieva, O. V., and Kharchuk, T. V. "Ekonomichni zasady formuvannia potentsialu pidpriemstva" [Economic Principles of Enterprise Potential Formation]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 7 (2008): 71-76.

Cherkas, D. M. "PEST- i SWOT-analiz diialnosti promyslovykh pidpriemstv Ukrainy (na prykladi mashynobuduvannia)" [PEST and SWOT Analysis of the Activities of Industrial Enterprises of Ukraine (On the Example of Mechanical Engineering)]. *Visnyk Odeskoho natsionalnogo universytetu. Serii : Ekonomika*, vol. 22, no. 3 (2017): 103-106.

Chubka, O. M., and Rudnytska, O. M. "Klasyfikatsiia ta vplyv chynnykyv na efektyvnist funkcionuvannia oborotnoho kapitalu mashynobudivnykh pidpriemstv" [Classification and Influence of Factors on the Efficiency of Working Capital of Machine-building Enterprises]. *Visnyk Natsionalnogo universytetu «Lvivska politehnika»*. *Lohistyka*, no. 669 (2010): 158-166.

Chyryva, O. H. "Umovy ta chynnyky stratehichnogo upravlinnia resursnym potentsialom silskohospodarskykh pidpriemstv" [Conditions and Factors of Strategic Management of Resource

Potential of Agricultural Enterprises]. *Efektivna ekonomika*. 2016. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5022>

Dankevych, V. Ye. "SWOT- ta PESTEL-analiz suchasnoho stanu zemelnykh vidnosyn v Ukraini" [SWOT and PESTEL Analysis of the Current Status of Land Relations in Ukraine]. *Ekonomika APK*, no. 7 (2018): 93-103.

"Ekonomichna statystyka. Natsionalni rozrakhunky" [Economic Statistics. National Calculations]. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. <http://www.ukrstat.gov.ua>

Krasnokutska, N. S. *Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka* [Enterprise Potential: Formation and Evaluation]. Kyiv: Vydvo TsNL, 2005.

Maslak, O. I., Kviatkovska, L. A., and Bezruchko, O. O. "Osoblyvosti formuvannia ekonomichnoho potentsialu pidpriemstva v umovakh tsyklichnykh kolyvan" [Features of Formation of Economic Potential of the Enterprise in the Conditions of Cyclic Fluctuations]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 9 (2012): 36-46.

"Statystyka zovnishnyoho sektoru Ukrainy" [Statistics of the External Sector of Ukraine]. *Natsionalnyi bank Ukrainy*. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external/data-sector-external#3>

Safonov, Yu. M. "Metodolohiia zastosuvannia SWOT- ta PEST-analizu dlia otsinky konkurentospromozhnosti menedzhmentu na prykladi morehospodarskoho kompleksu Ukrainy" [Methodology of Application of SWOT and PEST Analysis to Assess the Competitiveness of Management on the Example of the Maritime Complex of Ukraine]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, vol. 20, no. 3 (2020): 36-47.

Zbrodska, O. V. "Chynnyky vykorystannia resursnoho potentsialu silskohospodarskykh pidpriemstv na radiatsiino zabrudnenykh terytoriiakh" [Factors of Using the Resource Potential of Agricultural Enterprises in Radiation-contaminated Areas]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Ekonomika*, no. 557-558 (2011): 116-123.

Стаття надійшла до редакції 30.04.2021 р.